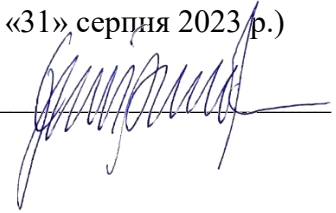

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет географічний
Кафедра конструктивної географії і картографії

Затверджено

На засіданні кафедри конструктивної
географії і картографії
факультету географічного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 01 від «31» серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри _____

Силабус з навчальної дисципліни
Економіка природокористування»,
що викладається в межах
ОПШ Технології захисту навколишнього середовища
другого магістерського рівня вищої освіти для здобувачів
з спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища

Львів 2023

Назва курсу	Економіка природокористування
Адреса викладання курсу	вул. Дорошенка, 41, м. Львів, 79000 Географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра раціонального використання природних ресурсів і охорони природи...
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузі знань 18 - Виробництво та технології, 183 "технології захисту навколишнього середовища"
Викладачі курсу	Рожко Ігор Михайлович ПІБ, канд. географ. наук, доцент, доцент
Контактна інформація викладачів	Ihor.Rozhko@lnu.edu.ua https://geography.lnu.edu.ua/employee/rozhko-igor-myhajlovyh , 0971450106
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю), у день перед іспитом. Також можливі он-лайн консультації через Microsoft Teams, Zoom, Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/master/eco-tecnology-master/sylabusy-za-opp-2023-r-mahistry-183-tekhnohii-zakhystu-navkolyshnoho-seredovyscha
Інформація про курс	Сучасні умови розвитку суспільства диктують загальні вимоги, які базуються на використанні еколого-економічних інструментів у галузі природокористування. Власне такий підхід дає позитивний ефект для збереження життєвого середовища у багатьох розвинених країнах світу. Система санкцій за порушення екологічного законодавства та стимулювання використання природооощадних та природоохоронних технологій в Україні потребує вдосконалення. Курс розроблено таким чином, щоб надати необхідні знання, обов'язкові для того, сформувані у студентів комплексний погляд на головні еколого-економічні проблеми. Тому у курсі представлено як огляд природоохоронних концепцій та концепцій збалансованого еколого-економічного розвитку, так і процесів та економічних інструментів, які потрібні для розробки рекомендацій і системи заходів щодо подальшого збалансованого розвитку.
Коротка анотація курсу	Дисципліна « Економіка природокористування » є вибірковою дисципліною з спеціальності <u>183 "Технології захисту навколишнього середовища"</u> для освітньої програми другого (магістерського) рівня <u>вищої освіти</u> , яка викладається в <u>3</u> семестрі в обсязі <u>3</u> кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни « Економіка природокористування » є формування у студентів еколого-економічного світогляду та надання їм відповідних знань, які дозволяють майбутнім фахівцям не лише визначати рівень забруднення довкілля, величину завданої йому шкоди, але й вести ефективну цілеспрямовану роботу з його охорони й відновлення. Основні цілі: 1. Сформувані у студентів стійкі знання з теорії економіки природокористування.

	<p>2. Навчити студентів оцінювати і передбачати масштаби завданої шкоди довкіллю в результаті нераціонального використання природних ресурсів; розраховувати розміри плати за забруднення навколишнього природного середовища, та за використання природних ресурсів.</p> <p>3. Ознайомити студентів із принципами еколого-економічних оцінок природних ресурсів.</p> <p>4. Розкрити суть основних економічних категорій, які тісно пов'язані з екологічними категоріями для пошуку і обґрунтування заходів природоохоронного характеру.</p> <p>Зміст ВБ 7 «Економіка природокористування» має сприяти формуванню у студентів такої інтегральної компетентності: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері технологій захисту навколишнього середовища при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю й невизначеністю умов і вимог.</p> <p>А також таких загальних та фахових компетентностей:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 06. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>ФК 02. Здатність використовувати науково-обґрунтовані методи обробки результатів досліджень в галузі технологій захисту навколишнього середовища.</p> <p>ФК 05. Здатність впроваджувати і використовувати відновлювальні джерела енергії, ресурсо- та енергозберігаючі технології.</p> <p>ФК 08. Здатність використовувати інституційні та правові механізми міжнародного співробітництва з метою розв'язання глобальних та регіональних екологічних проблем, уміння давати оцінку діяльності міжнародних організацій учасником яких є Україна</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мельник Л. Г. Екологічна економіка: Підручник. Суми: ВТД "Університетська книга", 2002, - 346 с. 2. Л.Г. Мельник «Зелена» економіка (досвід ЄС і практика України у світлі III і IV промислових революцій): підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 463 с. 3. Колотило Д. М. Екологія і економіка: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 1999. - 368с. 4. Туниця Ю. Ю. Екологічна Конституція Землі. Ідея. Концепція. Проблеми. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2002. – 298 с. 5. Макарова Н. С., Гармідер Л. Д., Михальчук Л. В. Економіка природокористування: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 322 с. 6. Паламарчук В. О. Коренюк П. І. Економіка природокористування: Навч. посібник. – Запоріжжя: Дике Поле, 2003. – 408 с.

7. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування: Навч. посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2004. – 248 с.
8. Царенко О. М., Несветов О. О., Кабацький М. О. Основи екології та економіка природокористування. – Суми: Університетська книга, 2001. – 326с.
9. Податковий кодекс України, 2011р. // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Допоміжна:

10. Манів З. О. та ін. Регіональна економіка: Навч. посіб./ З. О. Манів. Львів: Магнолія 2006, 2009. - 639 с.
11. Синякевич І.М. Економіка природокористування: Навч. посібник. – К.: ІЗМН, 1996. – 156 с.
12. Національна доповідь України про гармонізацію життєдіяльності суспільства у навколишньому природному середовищі. К.: 2003. 128 с.
13. Білявський Г. О., Бутченко Л. І., Навроцький В. М. Основи екології: теорія та практикум. Навчальний посібник. – К.: Лібра, 2002. – 352 с.
14. Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посіб. - 3-тє вид., виправ. і допов. К.: Т-во "Знання", КОО, 2004. - 309 с., укр.
15. Гілецький Й. Р. Мінеральні ресурси України / Географія України. – К.: Знання, 2005. – 312 с.
16. Сайко В. Ф. Наукові підходи щодо раціонального землекористування в умовах здійснення аграрної реформи // Вісн. аграр. науки: Наук.-теорет. журн. – 2000. – № 5. – К.: УААН. – С. 5–10.
17. Закон України “Про відходи” від 5 березня 1998 р. № 187 // zakon.rada.gov.ua – 25 с.
18. Закон України “Про охорону атмосферного повітря” (затверджений постановою Верховної Ради від 16 жовтня 1992 р. № 2708-XII; із змінами, внесеними згідно із Законами від 28.02.1995 р. № 75/95-ВР і від 03.06. 2004 р. № 1745-IV) // zakon.rada.gov.ua. – 20 с.
19. Загальнодержавна програма використання та охорони земель // zakon.rada.gov.ua. – 29 с.
20. Закону України ”Про меліорацію земель” від 14 січня 2000 року № 1389–XIV // zakon.rada.gov.ua. – 31 с.
21. Закон України “Про охорону земель” від 19 червня 2003 року № 962-IV // zakon.rada.gov.ua.
22. Закон України Про природно-заповідний фонд України від 16 червня 1992 р. № 34 // zakon.rada.gov.ua.
23. Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки (затверджено Постановою Верховної Ради України від 5 березня 1998 року № 188/98-ВР) // zakon.rada.gov.ua. – 53 с.

Інформаційні ресурси:

Бібліотека ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. URL:

Екологічний портал України –[Електронний ресурс]. URL:

3. Економіка природокористування: навчальний посібник. Черевко Г.В., Я

	5. Карпатський регіон: актуальні проблеми та перспективи розвитку [Електронний ресурс]. URL: http://ird.gov.ua/irdp/p20130001.pdf Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. [Електронний ресурс]. URL: https://mepr.gov.ua/
Тривалість курсу	___90___ год.
Обсяг курсу	24 години аудиторних занять. З них _12_ годин лекцій, _12_ годин семінарських робіт та _66_ годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати: особливості природокористування у світі та Україні; основні питання теорії і практики економіки природокористування, оцінки природних ресурсів і пошуку економічних механізмів досягнення їх раціонального використання; способи виявлення негативного впливу господарської діяльності на довкілля та процедури створення економічного механізму відновлення деградованої природи.</p> <p>Вміти: втілювали в життя принципи раціонального природокористування і створювали передумови для формування в населення елементів сучасного світогляду і розуміння важливості та необхідності ощадливого поводження себе в навколишньому природному середовищі; професійно виконувати еколого-економічний аналіз та практично застосовувати економічні важелі регулювання охорони довкілля і раціонального використання природних ресурсів.</p> <p>Економіка природокористування, як складова підготовки магістра, має сприяти досягненню таких програмних результатів навчання:</p> <p>ПРН 01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.</p> <p>ПРН 04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.</p> <p>ПРН 06. Здійснювати аналіз соціо-економіко-екологічного стану підприємств, населених пунктів, районів, областей та розробляти стратегії їх сталого розвитку.</p> <p>ПРН 10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.</p>
Ключові слова	Природокористування, природні ресурси, еколого-економічні інструменти, екологічні проблеми, екологічний податок, плата за природні ресурси, охорона природи, екологічна безпека, антропогенний вплив, екологічні технології, екологізація виробництва, сталий розвиток.
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, семінарський робіт та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	Доцільно подавати у формі СХЕМИ КУРСУ ¹
Підсумковий контроль, форма	залік у кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з курсів, «Екологія», «Іноваційні екотехнології» «Екологічні технології в

	промисловості та транспорті», «Стратегії захисту довкілля» дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство*, навчальні спільноти і т. д.) проектно-орієнтоване навчання, дискусія *Завдання тьютора – побудова освітнього простору як простору прояву пізнавальних ініціатив та інтересів студентів і створення індивідуальної освітньої траєкторії. Тьютор встановлює зі студентами партнерські стосунки, забезпечуючи психологічну підтримку під час навчання, організовує їх освітню діяльність, представляє академічні інтереси студентів на факультеті. Тьюторський супровід, націлений на реалізацію принципу індивідуалізації в освіті, сприяє найбільш повному розкриттю особистісного потенціалу студента за умови встановлення суб'єктних відносин, в яких кожна сторона бере на себе відповідальність за свій вибір.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни, вивчення курсу може не потребувати використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • семінари/самостійні тощо: 70% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 70; • контрольні заміри: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • залік: 100% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 100 балів. Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів. Приклад розподілу балів на семінарських (практичних) заняттях подається нижче ² . Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

	<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до модулів.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Світові тенденції природокористування 2. Принципи природокористування 3. Класифікації природних ресурсів 4. Мінеральні ресурси України 5. Водні ресурси України 6. Лісові ресурси України 7. Земельні ресурси України 8. Рекреаційні ресурси України 9. Поняття економічної оцінки та ціни природних ресурсів 10. Концепції економічної оцінки 11. Принципи еколого-економічної оцінки 12. Принцип комплексності 13. Еколого-економічні інструменти в галузі природокористування 14. Екологічні втрати і витрати 15. Закон зростання екологічних витрат суспільства 16. Функції плати за природні ресурси 17. Система зборів за використання природних ресурсів 18. Плата за землю 19. Плата за водні ресурси 20. Платежі за надра 21. Плата за спеціальне використання лісових ресурсів 22. Плата за спеціальне використання об'єктів тваринного світу 23. Плата за використання радіочастотного ресурсу України 24. Розподіл коштів зібраних за використання природних ресурсів 25. Система платежів за порушення природного середовища 26. Методика нарахування плати за забруднення атмосферного повітря 27. Методика нарахування плати за забруднення водних об'єктів 28. Методика нарахування плати за розміщення відходів 29. Плата за завдання шкоди рослинам і тваринам 30. Плата за завдання шкоди природно-заповідному фонду 31. Розподіл коштів зібраних за порушення довкілля 32. Фінансування природоохоронної діяльності 33. Пільги і компенсації в галузі природокористування.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Приклад розподілу балів з курсу «Економіка природокористування»

Проведення семінарських занять та самостійна робота	Модулі	Сума
---	--------	------

Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2		30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	10	10	10	15	15		

T1, T2, T3, ... T6 – теми семінарських занять.

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81 – 89	B	добре	
71 – 80	C		
61 – 70	D	задовільно	
51 – 60	E		
21 – 50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

¹Схема курсу «Економіка природокористування»

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	Тема 1. Поняття, об'єкт, предмет і завдання дисципліни „Екологічна економіка”. Еколого-економічні проблеми природокористування 1. Тенденції і принципи природокористування. 2. Загальні і регіональні тенденції природокористування. 3. Принципи природокористування. 4. Поняття «Сталий розвиток»	Лекція Самостійна робота	1. Макарова Н. С., Гармідер Л. Д., Михальчук Л. В. Економіка природокористування: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 322 с. 2. Національна доповідь України про гармонізацію життєдіяльності суспільства у навколишньому природному середовищі. – К.: 2003. – 128 с. 3. Паламарчук В. О. Коренюк П. І. Економіка природокористування: Навч. посібник. – Запоріжжя: Дике Поле, 2003. – 408 с. 4. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування: Навч. посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2004. – 248 с. 5. Синякевич І.М. Економіка природокористування: Навч. посібник. –К.: ІЗМН, 19996. – 156 с. 6. Царенко О. М., Несветов О. О., Кабацький М. О. Основи екологій та економіка природокористування. – Суми: Університетська книга, 2001. – 326 с. 7. Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки (затверджено	2 год. Опрацювання лекційного матеріалу (4 год)	1 тиждень
1	Тема 1. Поняття, об'єкт, предмет і завдання дисципліни „Екологічна економіка”. Еколого-економічні проблеми природокористування 1. Тенденції і принципи природокористування. 2. Загальні і регіональні тенденції природокористування. 3. Принципи природокористування. 4. Поняття «Сталий розвиток»	Семінар Самостійна робота	Екологічні основи природокористування: Навч. посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2004. – 248 с. 5. Синякевич І.М. Економіка природокористування: Навч. посібник. –К.: ІЗМН, 19996. – 156 с. 6. Царенко О. М., Несветов О. О., Кабацький М. О. Основи екологій та економіка природокористування. – Суми: Університетська книга, 2001. – 326 с. 7. Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки (затверджено	Підготовка виступу з визначених питань (2 год) Цілі та завдання сталого розвитку (8 год.)	1 тиждень

			Постановою Верховної Ради України від 5 березня 1998 року № 188/98-ВР) // zakon.rada.gov.ua. – 53 с.		
2	Тема 2. Поняття і сутність економічних оцінок природних ресурсів 1. Поняття і головні підходи до класифікації природних ресурсів. 2. Економічна оцінка природних ресурсів. 3. Єдність і приріччя екологічної та економічної систем. 4. Поняття єдиної еколого-економічної системи	Лекція	1. Закон України “Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки” від 5 березня 1998 р. № 188/98-ВР. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/188/98-вр. 2. Мельник Л. Г. Екологічна економіка: Підручник. Суми: ВТД “Університетська книга”, 2002, - 346 с. 3. Макарова Н. С., Гармідер Л. Д., Михальчук Л. В. Економіка природокористування: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 322 с. 4. Паламарчук В. О. Коренюк П. І. Економіка природокористування: Навч. посібник. – Запоріжжя: Дике Поле, 2003. – 408 с. 5. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування: Навч. посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2004. – 248 с. 6. Синякевич І.М. Економіка природокористування: Навч. посібник. –К.: ІЗМН, 19996. – 156 с.	2 год.	1 тиждень
		Самостійна робота		Опрацювання лекційного матеріалу (4 год)	
2	Тема 2. Поняття і сутність економічних оцінок природних ресурсів 1. Поняття і головні підходи до класифікації природних ресурсів. 2. Економічна оцінка природних ресурсів. 3. Єдність і приріччя екологічної та економічної систем. 4. Поняття єдиної еколого-економічної системи.	Семинар		Підготовка виступу з визначених питань (2 год)	1 тиждень
		Самостійна робота		Застосування принципів еколого-економічної оцінки. Екологічні втрати і витрати. (8 год)	

3	Тема 3. Фінансово-економічний механізм природокористування 1. Економічні інструменти екологічної політики. 2. Санкції в галузі природокористування. 3. Система пільг та компенсацій в галузі природокористування.	Лекція	1. Мельник Л. Г. Екологічна економіка: Підручник. Суми: ВТД "Університетська книга", 2002, - 346 с. 2. Макарова Н. С., Гармідер Л. Д., Михальчук Л. В. Економіка природокористування: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 322 с. 3. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування: Навч. посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2004. – 248 с. 4. Царенко О. М., Несветов О. О., Кабацький М. О. Основи екологій та економіка природокористування. – Суми: Університетська книга, 2001. – 326с. 5. Податковий кодекс України, 2011р. // zakon.rada.gov.ua.	2 год.	1 тиждень
		Самостійна робота		Опрацювання лекційного матеріалу (4 год.)	
3	Тема 3. Фінансово-економічний механізм природокористування 1. Економічні інструменти екологічної політики. 2. Санкції в галузі природокористування. 3. Система пільг та компенсацій в галузі природокористування	Семинар	3. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування: Навч. посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2004. – 248 с. 4. Царенко О. М., Несветов О. О., Кабацький М. О. Основи екологій та економіка природокористування. – Суми: Університетська книга, 2001. – 326с. 5. Податковий кодекс України, 2011р. // zakon.rada.gov.ua.	Обговорення лекційного матеріалу, письмове опитування. (2 год)	1 тиждень
		Самостійна робота		1. Основи платного природокористування в Україні. 2. Функції плати за природні ресурси. 3. Види платежів за природні ресурси. (8 год)	
4	Тема 4. Формування ставки податку за надра та використання радіочастотного ресурсу України 1. Плата за видобуток мінеральної сировини 2. Плата за використання підземного простору. 3. Плата за використання радіочастотного ресурсу України.	Лекція	1. Податковий кодекс України, 2011р. // zakon.rada.gov.ua. 2. Мельник Л. Г. Екологічна економіка: Підручник. Суми: ВТД "Університетська книга", 2002, - 346 с. 3. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування: Навч. посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2004. – 248 с. 4. https://menr.gov.ua/ – офіційний веб-сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.	2 год.	1 тиждень
		Самостійна робота		Опрацювання лекційного матеріалу (4 год)	
4	Тема 4. Формування ставки податку за надра та використання радіочастотного ресурсу України 1. Плата за видобуток мінеральної сировини.	Семинар	4. https://menr.gov.ua/ – офіційний веб-сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.	Обговорення лекційного матеріалу, письмове опитування (2 год)	1 тиждень

	2. Плата за використання підземного простору. 3. Плата за використання радіочастотного ресурсу України.	Самостійна робота	5. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 р. № 133/94-ВР; редакція від 16 жовтня 2020 р. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80 6. http://www.dei.gov.ua/ – офіційний веб-сайт Державної екологічної інспекції України. 7. https://menr.gov.ua/ – офіційний веб-сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.	Земельний податок (8 год)	
5	Тема 5. Формування ставки податку за воду, лісові та ресурси тваринного світу 1. Податок за використання водних ресурсів. 2. Податок за використання лісових ресурсів. 3. Плата за використання ресурсів тваринного світу	Лекція	1. Податковий кодекс України, 2011р. // zakon.rada.gov.ua. 2. Мельник Л. Г. Екологічна економіка: Підручник. Суми: ВТД "Університетська книга", 2002, - 346 с Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 214/95-ВР; редакція від 16 жовтня 2020 р. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80	2 год.	1 тиждень
		Самостійна робота	3. Закон України "Про питну воду та питне водопостачання" № 2047-VIII від 18.05.2017. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2047-19#n6 4. http://www.dei.gov.ua/ – офіційний веб-сайт Державної екологічної інспекції України. 5. Хільчевський В. К. Водопостачання і водовідведення. — К.: Київський університет, 1999. — 319 с. 6. Закон України Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них від 6 лютого 2003 р. № 486-IV	Опрацювання лекційного матеріалу (4 год)	
5	Тема 5. Формування ставки податку, лісові та ресурси тваринного світу 1. Податок за використання лісових ресурсів. 2. Плата за використання ресурсів тваринного світу.	Семинар	3. Закон України "Про питну воду та питне водопостачання" № 2047-VIII від 18.05.2017. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2047-19#n6 4. http://www.dei.gov.ua/ – офіційний веб-сайт Державної екологічної інспекції України. 5. Хільчевський В. К. Водопостачання і водовідведення. — К.: Київський університет, 1999. — 319 с. 6. Закон України Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них від 6 лютого 2003 р. № 486-IV	Обговорення лекційного матеріалу (2 год)	1 тиждень
		Самостійна робота		Система платежів за використання територій природно-заповідного фонду. (5 год)	

			<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/486-15#Text</p> <p>7. Закон України Про тваринний світ від 13.12.2001 № 2894-III. – Джерело доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2894-14.</p> <p>8. Закон України Про Червону книгу України від 07.02.2002 № 3055-III. – Джерело доступу : http://kodeksy.com.ua/pro_chervonu_knigu_ukraini.htm.</p> <p>9. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І. А. Акімова — К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 600 с..</p> <p>10. Львівська область: природні умови та ресурси. Монографія. За заг. ред. д.г.н., проф. М. М. Назарук. Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. – 592 с.</p> <p>11. Доценко Ю. М. Природні ресурси світу / Ю. М. Доценко, Г. О. Мішогло // Економічна і соціальна географія світу. – К. : Знання, 2000. – 316 с.</p>		
6	<p>Тема 6. Екологічний податок</p> <p>1. Податок за забруднення атмосферного повітря.</p> <p>2. Податок за скид у поверхневі води.</p> <p>3. Податок за розміщення відходів.</p>	<p>Лекція</p>	<p>1. Податковий кодекс України, 2011р. // zakon.rada.gov.ua.</p> <p>2. Мельник Л. Г. Екологічна економіка: Підручник. Суми: ВТД ”Університетська книга”, 2002, - 346 с.</p> <p>3. Колотило Д. М. Екологія і економіка: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 1999. - 368с.</p>	2 год.	1 тиждень
		Самостійна робота	<p>4. Макарова Н. С., Гармідер Л. Д., Михальчук Л. В. Економіка природокористування: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 322 с.</p> <p>5. Національна доповідь України про гармонізацію життєдіяльності суспільства у</p>	Опрацювання лекційного матеріалу (4 год)	
6	<p>Тема 6. Екологічний податок</p> <p>1. Податок за забруднення атмосферного повітря.</p> <p>2. Податок за скид у поверхневі води.</p> <p>3. Податок за розміщення відходів</p>	Семінар	<p>4. Макарова Н. С., Гармідер Л. Д., Михальчук Л. В. Економіка природокористування: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 322 с.</p> <p>5. Національна доповідь України про гармонізацію життєдіяльності суспільства у</p>	Обговорення лекційного матеріалу, письмове опитування (2 год)	1 тиждень

		Самостійна робота	<p>навколишньому природному середовищі. – К.: 2003. – 128 с.</p> <p>6. Паламарчук В. О. Коренюк П. І. Економіка природокористування: Навч. посібник. – Запоріжжя: Дике Поле, 2003. – 408 с.</p> <p>7. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування: Навч. посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2004. – 248 с.</p> <p>8. Царенко О. М., Несветов О. О., Кабацький М. О. Основи екології та економіка природокористування. – Суми: Університетська книга, 2001. – 326с.</p>	Недоліки формування системи платежів в Україні (5 год)	
--	--	----------------------	--	--	--